

Evaluating the Role of Municipal Cultural Activities on Promoting Public Culture (Case Study: Naqadeh City)¹

Saeed Musapour¹ , Robab Hoseinzadeh^{2*} , Reza Ghaderi³

1. MA Degree student in Geography and Urban Planning, Payame Noor University, Tehran, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Geography and Urban Planning, Payame Noor University, Tehran, Iran.

3. Assistant Professor, Department of Geography and Urban Planning, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Received Date: 26 October 2024 Accepted Date: 07 February 2025

Abstract

Background and Objective: Since citizenship is one of the key concepts in understanding and describing the position and condition of modern man, it requires that the needs of this position be given an appropriate and appropriate response through a chain of cultural and educational activities. In the meantime, with the increasing urban population, the role of urban organizations and, most importantly, municipalities in promoting culture and its importance in the lives of citizens is undeniable. Therefore, the main purpose of the present study is to evaluate the role of cultural activities of municipalities in promoting the general culture of the city of Naqadeh.

Methodology: The present study was of a descriptive-analytical type, and two library and field methods were used to collect information. The statistical population of the study was the population of the city of Naqadeh (81,598 people), and the sample size was calculated based on the Cochran formula of 382 people. Field data were collected using a questionnaire that was developed by the researcher and collected randomly. In order to analyze the information, the T-test was used in the SPSS software environment.

Results and Findings: The research findings show that 12 items were used to examine the cultural impact index on promoting public culture, and that holding short-term training courses for different segments of citizens with an average of 4.6 and building neighborhood centers with an average of 4.66 had the greatest impact on promoting public culture from the perspective of citizens. The results show that efforts to develop cultural infrastructure and create neighborhood centers and centers and utilize the funds to implement cultural and social programs are very necessary.

Keywords: Cultural activity, general Culture, Municipality, Naqadeh city.

¹“This article is derived from the Master’s Dissertation entitled ‘Evaluating the Role of Municipal Cultural Activities on Promoting Public Culture (Case Study: Naqadeh City’, conducted by the first author under the supervision of the second author and the advisory of the third author at Payam Noor University, Oshnavieh Center.”

* Corresponding Author Email: .R.hos@pnu.ac.ir

Cite this article: Mosapour,S , Hossienzadeh,R and Ghaderi,R . (2026). Evaluation of the role of cultural activities of municipalities on promoting public culture (Case study of Naqadeh city). Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS), 7(3), 173-190.

ارزیابی نقش فعالیت های فرهنگی شهرداری ها بر ارتقاء فرهنگ عمومی (مطالعه موردی: شهر نقده)^۱

سعید موسی پور^۱، رباب حسین زاده^{۲*}، رضا قادری^۳

- ۱- کارشناسی ارشد، جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
- ۲- استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
- ۳- استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۰۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۱۹

چکیده

زمینه و هدف: از آنجا که شهروندی از مفاهیم کلیدی در شناخت و توصیف جایگاه و وضعیت انسان امروزی است، می طلبد تا به نیازهای این جایگاه از طریق زنجیره ای از فعالیت های فرهنگی آموزشی پاسخی مناسب و درخور داده شود. در این بین با افزایش روزافزون جمعیت شهری، سازمان های شهری و مهمتر از همه نقش شهرداری ها در ارتقا فرهنگ و اهمیت آن در زندگی شهروندان غیرقابل انکار است. بنابراین هدف اصلی تحقیق حاضر، ارزیابی نقش فعالیت های فرهنگی شهرداری ها بر ارتقاء فرهنگ عمومی شهر نقده است.

روش شناسی: پژوهش حاضر از نوع توصیفی- تحلیلی بوده جهت گردآوری اطلاعات از دو روش کتابخانه ای و میدانی استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق، جمعیت شهر نقده (۸۱۵۹۸ نفر) بوده که حجم نمونه براساس فرمول کوکران ۳۸۲ نفر محاسبه گردید. داده های میدانی با استفاده از پرسشنامه که توسط پژوهشگر تدوین شده و به صورت تصادفی گردآوری شده است. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون T در محیط نرم افزار SPSS استفاده شده است.

یافته ها و نتایج: یافته های پژوهش نشان می دهد برای بررسی شاخص تاثیرگذاری فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی از ۱۲ گویه استفاده شد که برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت برای اقشار مختلف شهروندان با میانگین ۴/۶ و احداث سرای محله با میانگین ۴/۶۶، بیشترین تأثیر را از دیدگاه شهروندان در ارتقا فرهنگ عمومی داشته است. نتایج نشان می دهد تلاش برای توسعه زیر ساخت های فرهنگی و ایجاد فرهنگسراها و سرای محله و بهره گیری از سمن ها برای عملیاتی کردن برنامه های فرهنگی و اجتماعی بسیار ضروری است.

کلیدواژه ها: فعالیت فرهنگی، فرهنگ عمومی، شهرداری، شهر نقده.

^۱ این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد با عنوان «ارزیابی نقش فعالیت های فرهنگی شهرداری ها بر ارتقاء فرهنگ عمومی (نمونه موردی: شهر نقده)» است که توسط نویسنده اول، تحت راهنمایی نویسنده دوم و با مشاوره نویسنده سوم در دانشگاه پیام نور مرکز اشنویه به انجام رسیده است.

* نویسنده مسئول: R.hos@pnu.ac.ir

ارجاع به این مقاله: موسی پور، سعید، حسین زاده، رباب و قادری، رضا. (۱۴۰۵). ارزیابی نقش فعالیت های فرهنگی شهرداری ها بر ارتقاء فرهنگ عمومی (مطالعه موردی شهر نقده). فصلنامه مطالعات توسعه پایدار شهری و منطقه ای، ۳(۷)، ۱۷۳-۱۹۰.

مقدمه و بیان مسأله

لازمه حل مسائل شهری، بحران‌های شهرنشینی و اصلاح رفتار شهروندان، وجود یک فرهنگ مناسب شهروندی و شهرنشینی است، که این مقولات جزء پایه‌های اساسی و داوم شهری می‌باشند و همه اجزای یک زندگی شهری باید با در نظر گرفتن نقش فرهنگ در مناسبات اجتماعی شهر، تأسیسات شهری، نظام حمل و نقل، کالبد شهر و کاربردهای شهری سعی کنند، تعادل لازم را بوجود آورند (همتی و احمدی، ۱۳۹۳). حال با توجه به بعد جهانی شدن فرهنگ شهروندی ناشی از پیشرفت و توسعه و بسیط بودن تعاملات افراد با دنیای اجتماعی و از سوی دیگر پذیرش الگوهای غنی فرهنگ شهروندی بر شکل‌گیری جهانی شدن شهروندی نیاز به الگوی بومی فرهنگ شهروندی اجتناب‌ناپذیر است (Haji Mohamad Hosein & Azizabadi farhani, 2014).

فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در عرصه ارتقای فرهنگ شهروندی زیر بنای اصلی توسعه شهری است. رسالت اصلی حوزه فرهنگی و اجتماعی شهرداری ارتقای فرهنگ شهروندی، توجه به سلامت اجتماعی، ایجاد نشاط و امید به زندگی برای شهروندان و احیای فرهنگ شهر است (Takrim, 2021). وجود انتقادهای متفاوت و حاشیه‌سازی از فعالیت‌های فرهنگی در همه بخش‌ها یکی از راهکارهایی است که موجب پیشرفت شهرداری در حوزه فرهنگی می‌شود، چرا که فعالیت در این عرصه که از زیر شاخه‌های علوم انسانی است، نسبی بوده و به اندازه تک‌تک افراد جامعه نظر و دیدگاه برای انجام فعالیت‌های فرهنگی است (Afshar, 2024). در چنین شرایطی مدیریت شهری همواره سیاستگذاری و اجرای برنامه‌های فرهنگی را در دستور کار داشته است. سیاستگذاری فرهنگی، ابزارها و ساختارهای حاکم بر هویت‌ها و ارزش‌ها، برخورداری‌ها و محرومیت‌ها، نمادها و میراث فرهنگی، هنر و سرگرمی، صنایع فرهنگی و نیز صداهایی را که شنیده می‌شوند و صداهایی که به سکوت واداشته می‌شوند، در بر می‌گیرد (Gadei et al, 2021). شهرداری‌ها با تنوع فراوان در حوزه‌های عملکرد خود، نقش مهمی در شکل دادن به آنچه فرهنگ و هویت شهر نامیده می‌شود، دارند.

توجه به فرهنگ در امر شهر و شهرنشینی ضروری است و در اثر رشد شهرنشینی و صنعتی شدن، جوامع شهری و فرهنگ جامعه به سرعت از آداب و سنن و ارزش‌های اجتماعی خود دور شدند و تمایل به زندگی امروزی و استفاده از رفاه و ارزش‌های مادی پیدا نمودند. از این رو هر شهری در کنار ساخت فضاها و کالبدهای شهری، نیازمند برقراری روابط معقول بین محیط طبیعی و فیزیکی با وضع فرهنگی- اجتماعی می‌باشند (Seyedbeygi et al, 2018).

شهر نرده یکی از شهرهای کوچک استان آذربایجان غربی و دارای تنوع قومیتی است که از دو قوم ترک و کرد تشکیل شده است. که ترک‌ها آذری شیعه مذهب هستند و کردها سنی شافعی هستند و هر یک از قومیت‌های فوق به لحاظ فرهنگی تفاوت‌هایی با هم دارند ولی زندگی در شهر لازمه اش وجود انسجام اجتماعی و مشارکت شهروندان در امور مختلف شهری می‌باشد که مهمترین نقش را شهرداری‌ها بر عهده دارند در این بین شهرداری‌ها می‌توانند با برگزاری برنامه‌ها و فعالیت‌های مختلف فرهنگی ضمن پویایی فضا، به انسجام اجتماعی و ارتقا کیفیت زندگی شهروندان و وابستگی به مکان از طریق ایجاد رضایت از محل زندگی، کمک نمایند. با توجه به این که در شهر نرده از نظر فعالیت‌های فرهنگی، کار چندانی صورت و این مهم به تازگی در برنامه‌های مدیریت شهری قرار گرفته است هدف پژوهش حاضر این است که آیا برگزاری فعالیت‌های مختلف فرهنگی و بهبود فضاهای فرهنگی در شهر می‌تواند منجر به ارتقای فرهنگ عمومی منجر شود؟

مبانی نظری پژوهش

فرهنگ

مفهوم فرهنگ نخستین بار توسط مردم‌شناس انگلیسی، سرداورد بارنت تایلور در سال ۱۸۷۱ به کار رفته شد. وی فرهنگ را مجموعه‌ای پیچیده می‌داند شامل: دانش‌ها، باورها، هنر، قوانین، اخلاق، آداب و رسوم و دیگر قابلیت‌ها و عادت‌هایی که انسان به

عنوان عضو جامعه آنها را فرا می گیرد. پس از تایلور تعریف های فرهنگ گسترش یافت و به بیش از صد تعریف رسید. فرهنگ به تعبیر گسترده آن عبارت است از نظام مشترکی از باورها، ارزش ها، رسم ها، رفتارها و مصنوعات که اعضای یک جامعه در تطبیق با جهانشان (و در رابطه با یکدیگر به کار می برند و از راه آموزش از نسلی به نسل دیگر انتقال می یابد. در یک تعریف ساده از فرهنگ به عنوان میراث ملی یاد شده است. امروزه فرهنگ بر همه ابزارهایی که در اختیار افراد جامعه است و نیز به تمامی آداب و رسوم، معتقدات، علوم، هنرها و سازمان های اجتماعی که در یک جامعه وجود دارد، اطلاق می شود. فرهنگ را می توان مظهر همه ارزش ها و وسایلی دانست که به کمک آن انسان ها به طور انفرادی یا دسته جمعی می کوشند تا جبر زندگی و محیط را با خواسته های آزادی و خرد انسانی سازگار کنند و از آن راه زندگی و ارتباط خود را با جهان زیباتر و پویاتر سازند (Koen, 2004).

واژه فرهنگ به معنایی که در فارسی امروز به کار می رود، یکی از رایج ترین واژه هاست که در همه زبان های زنده جهان مورد استفاده است و همه گروه های مردم، از مردم معمولی و متخصصان رشته های گوناگون علوم تجربی و محض و رشته های فنی گرفته تا متخصصان علوم انسانی و اجتماعی، فلاسفه، ادبا، هنرمندان، سیاستمداران و حتی علمای دین و الهیات، همه کم و بیش آن را به کار می گیرند (اجلالی، ۱۳۷۹).

زبان روزمره امروز، فرهنگ معمولاً به دو معنا بکار می رود، یکی نیکویی و تربیت، ظرافت رفتار، ادب و متانت است. در این معنا فرهنگ با شخصیت و تربیت مترادف می شود. این معنا در گفتگوی روزمره میان مردم امروزه کاربرد نسبتاً وسیعی (به ویژه در میان شهرنشینان و باسوادان) یافته است، به طوری که در کوچه و خیابان اگر کسی در صف رعایت نوبت نکند، یا به هنگام معاشرت با مردم ادب و انصاف را زیر پا بگذارد و بردباری و خردمندی نشان ندهد، پرخاشگر و بی ادب باشد و حقوق دیگر شهروندان را زیر پا بگذارد، به سادگی می گویند «آدم بی فرهنگی است» معنای دوم فرهنگ در زبان روزمره عموم، دانش، معرفت، ذوق و هنر است. در این معنا مردم با فرهنگ یعنی مردم باسواد، فرهیخته، صاحب فکر و دانش و اهل ذوق و حساسیت هنری و فعالیت فرهنگی یعنی نمایش یا تماشای فیلم های سطح بالای هنری و نه عامه پسند، کتابخوانی و نشر کتاب های سطح بالا و تماشا یا به صحنه درآوردن نمایش و از این قبیل موارد است (اجلالی، ۱۳۷۹).

فرهنگ به معنای کلی، وسیع و پیچیده که دربرگیرنده دانش، دین، هنر، قانون، اخلاقیات، آداب و رسوم و همه عادات و توانایی هایی که انسان به عنوان عضوی از جامعه به دست می آورد. فرهنگ اساساً مفهومی است که به مجموعه باورها، رفتارها، دانش ها، محرمات، ارزش ها و اهدافی که شیوه زندگی مردمان را می سازد، اطلاق می شود. (Taylor, 2001).

فرهنگ عمومی

این اصطلاح در ادبیات علوم اجتماعی به چند معنای کلی به کار رفته است. بعضی آن را به معنای «فرهنگ عامه» و «فرهنگ توده» دانسته اند و با رویکردی انتقادی و منفی با آن برخورد کرده اند. در تلقی دیگر، فرهنگ عمومی را به عنوان فرهنگ مسلط و مشترک یک جامعه با بار ارزشی مثبت از جهت پذیرش اکثریت در مقابل خرده فرهنگ ها تعریف کرده اند، بعضی نیز آن را در مقابل فرهنگ رسمی و سازمانی قرار داده اند. در این راستا برای روشن تر شدن معنا و مفهوم «فرهنگ عمومی» در ادامه به توصیف و تشریح آن خواهیم پرداخت. بر اساس تعاریف موجود، به طور کلی می توان گفت تعابیر و تعاریف مرجع در زمینه «فرهنگ عمومی» و به دو گروه عمده تقسیم می شوند.

الف: گروهی که به پیروی از مالتیونسکی «فرهنگ عمومی» را تعبیری برای «فرهنگ جهانی» به کار می برند و بر اساس آن نظر خود را در مورد فرهنگ، حدود، تحولات و شیوه دگرگونی و انواع آن مطرح می نمایند. این گروه بر رابطه ی فرهنگ و کنترل جهانی آن توسط نهادهای بین المللی تاکید دارند. در مقابل، گروه دیگر به تبعیت از ایوتو «فرهنگ عمومی» را تعبیری برای «فرهنگ ملی» به کار می برند. از نظر این گروه، فرهنگ عمومی در مقابل خرده فرهنگ های گروهی یا قومی به کار می رود. بر اساس نظر آن ها فرهنگ عمومی همان شیوه زندگی رایج در بین مردم جامعه است (Almal, 2001).

با عنایت به تقسیم بندی فوق برای دستیابی به تعریفی منطقی و نسبتاً جامع و مانع از فرهنگ عمومی باید گفت که: فرهنگ عمومی بخشی از فرهنگ یک جامعه یا گروه است که مورد پذیرش اکثریت افراد گروه قرار گرفته است، غیررسمی است و ضمانت اجتماعی دارد (Talebi, 2001).

ویژگی های فرهنگ عمومی

فرهنگ عمومی متشکل از عناصر مختلف می باشد که هر کدام از آنها ضمن ارتباط با عناصر دیگر دارای استقلال وجودی نیز می باشند (بعضی ها کمتر و بعضی ها بیشتر) لذا برای شناسایی فرهنگ عمومی بایستی به جمیع عناصر توجه کرد نه به صورت خاص و تک بعدی.

عناصر فرهنگ عمومی از منابع مختلفی سرچشمه می گیرند که ممکن است ریشه تاریخی و سنتی داشته باشند یا این که دولت و حکومت آنها را اشاعه داده باشد، یا اینکه از فرهنگ گروه ها و جوامع غیر خودی اخذ شده یا رسوخ کرده باشد. لذا هر کدام از منابع فوق ضمن آنکه صبغه خاصی به فرهنگ عمومی می بخشند آثار فرهنگی - اجتماعی مختلفی نیز بر جای می گذارند. فرهنگ عمومی (در منظر جامعه شناختی) از نظر طولی، عرضی و درجه پذیرش در گروه، نسبی است. نسبی بودن از نظر طولی (زمانی)؛ بدین معناست که یک فرهنگ یا عنصر فرهنگی ممکن است در دوره ای خاص خرده فرهنگ و حتی فرهنگ مربوط به گروهی خاص باشد ولی در دوره ای دیگر تبدیل به فرهنگ عمومی (عنصری از آن) شود. بعد سوم نسبی بودن فرهنگ عمومی به تفاوت در درجه ی تعلق و پایبندی افراد به فرهنگ عمومی مربوط می شود. لذا ممکن است یک عنصر یا مولفه فرهنگی به طور کلی مورد پذیرش اکثریت اعضا نسبت به آن به یک اندازه تعلق داشته باشند. بلکه برخی بیشتر و برخی کمتر بدان تعلق دارند (Doring, 1999).

فضاهای فرهنگی (انواع فضاهای فرهنگی)

کتابخانه

از نظر فیزیکی: مکانی است برای حفظ و نگهداری آثار مکتوب و غیرمکتوب که طی تاریخ تمدن بشری بوجود آمده است. از نظر کارکردی: نهادی است اجتماعی که ساز و کار اصلی ذخیره سازی، حفاظت و اشاعه اطلاعات و دانش را فراهم می سازد. سازمان جهانی استاندارد کتابخانه را این گونه تعریف می کند: " بدون در نظر گرفتن عنوان هر مجموعه سازمان یافته ای از کتاب های چاپی و ادواری یا هر نوع مواد نوشتاری یا دیداری - شنیداری و خدمات کارکنانی به منظور ایجاد تمهیدات و تسهیلات برای استفاده از این مواد که برای رفع نیازهای اطلاعاتی، پژوهشی، آموزشی یا تفریحی استفاده کنندگان ضروری است". به طور کلی، کتابخانه نهادی است اجتماعی برای ذخیره سازی، حفاظت و اشاعه پیشینه های مکتوب دیداری - شنیداری و الکترونیکی و با استفاده از خدمات کارکنان آموزش دیده در خدمت تعلیم و تربیت و توسعه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، علمی و فرهنگی است (Omidifar & khamse, 2008).

کتابخانه عمومی

کتابخانه ای که جمعیت یک ناحیه را به طور رایگان و یا به بهای اسمی تحت پوشش قرار می دهد و می تواند تحت حمایت دولت باشد و یا توسط بخش خصوصی تأمین اعتبار شود. این کتابخانه ها ممکن است به عموم مردم خدمت دهند و یا صرفاً گروه های خاصی مثل نیروهای مسلح، بیماران بستری در بیمارستان ها، زندانیان و یا کارکنان مؤسسه ای را تحت پوشش قرار دهند (ژیرار، ۱۳۷۲).

موزه

مؤسسه ای غیرانتفاعی و دائمی که به منظور گردآوری، نگهداری، پژوهش، آموزش و نمایش دستاوردهای مادی انسان و محیط انسانی فعالیت می کند و بازدید از آن برای عموم آزاد است. که شامل موزه تاریخ طبیعی، مردم شناسی، هنری، عمومی و غیره می شود (Jhirar, 1993).

فرهنگسرا

مکان هایی است که با استفاده از امکانات و اجرای آموزش های مناسب فرهنگی و اعتقادی، هنری و مذهبی با هدف ترویج و ارایه فرهنگ شهروندی و همچنین ارتقای فرهنگ شهرنشینی زیر نظر سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری اقدام می نماید (مدیریت آمار و اطلاعات شهرداری، ۱۳۹۲).

سینما

مکانی دارای مجوز سینما با ابعاد مناسب و ویژگی های ساختمانی، فنی و ایمنی خاص و متشکل از یک یا چند سالن سینمایی، تالار برای نمایش فیلم، سالن انتظار، قسمت اداری، گیشه فروش بلیط، اتاق آپارات، سرویس بهداشتی، بوفه و غیره که برای نمایش فیلم های ۳۵ تا ۷۵ میلی متری جهت استفاده عموم در نزدیکی مراکز پرتردد مردمی، خیابان اصلی و دور از مراکز صنعتی و بزرگراه های شهری واقع شده است (Municipality Statistics and Information Management, 2013).

شهرداری

با توجه به رشد شهرها که ناشی از افزایش جمعیت و دیگر عوامل بود، برای مدیریت شهر تصمیم به ایجاد تشکیل شهرداری گرفته شد. شهرداری به واحدی گفته می شود که به منظور اداره امور محلی و ارایه خدمات عمومی مورد نیاز شهروندان در یک مرکز جمعیتی با خصایص شهری تشکیل می شود (صفایی پور و همکاران، ۱۳۹۳). فلسفه تشکیل شهرداریها را باید در نیازهای مشترک اجتماعی انسان ها جستجو کرد. در تشکیل شهرداری ها اصولاً این اصل مورد نظر است که مردم هر محل بهتر از مراکز حکومتی دوردست می توانند احتیاجات خود را تشخیص داده و اولویت ها را تعیین نمایند و برای رفع آن ها اقدام کنند. فلسفه وجودی شهرداری ها اساساً جهت اجرای مدیریت شهری و ارائه خدمات و رفع حواج و مشکلات شهروندان می باشد. (Parizadi, 2021 & Monfared)

شهرداری سازمانی است که ساکنان شهر با استفاده از حقوق طبیعی شان و اختیاری که قانون به آن ها اعطا کرده است، به منظور ایجاد و اداره کردن تأسیسات عمومی، وضع و اجرای نظام ها شهری و تأمین نیازمندی های مشترک محلی به وجود می آورند (Marsousi, 2006).

شهرداری در ایران، به نهاد اجرایی عمومی و غیردولتی محلی گفته می شود که زیر نظر شهردار اداره شده و وظیفه آن جمع آوری و حمل زباله شهری، صدور مجوزهای ساخت و ساز شهری، پیش گیری از جرم و جنایت، خدمات آتش نشانی پاکیزه نگه داشتن شهر، دریافت عوارض شهری از شهروندان، برقراری نظم در شهر و نظارت بر نیروهای راهنمایی و رانندگی می باشد (Mirfakhradini & Abolhasani, 2015).

پیشینه پژوهش

صادقی منش (۱۳۹۴) در پایان نامه خود با عنوان «تعیین میزان اثر بخشی برنامه ها و فعالیت های انجام شده سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری شیراز بر ارتقاء و توسعه فرهنگ شهروندی (مطالعه موردی شهرداری شیراز)» با توجه به فرضیه های تحقیق، اثر بخشی آموزش و اطلاع رسانی به شهروندان بر مقدار ارتقاء و توسعه فرهنگ شهروندی تأیید نشد و لیکن اثر بخشی سه عامل دیگر بر ارتقاء و توسعه فرهنگ شهروندی تأیید گردید (Sadegi Manesh, 2015).

منظری و همکاران (۱۳۹۵) در مقاله‌ای با عنوان «رابطه دوره‌های آموزشی مهارت‌های اجتماعی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران با فرهنگ شهروندی (مطالعه موردی: منطقه ۸ سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران)» با استفاده از محاسبه ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن نشان داد همبستگی مثبت و معناداری بین آموزش مهارت قابلیت بیان افکار در تبادلات اجتماعی، آموزش مهارت دانش نسبت به نقش‌ها و ارزش‌های اجتماعی، آموزش مهارت‌های حل مسئله، آموزش مهارت‌های ایفای نقش‌های اجتماعی و فرهنگ شهروندی در جمعیت آماری مورد مطالعه وجود دارد. البته شواهد آماری کافی برای اثبات همبستگی آموزش مهارت درک شرایط مختلف اجتماعی و فرهنگ شهروندی یافت نشد (Manzari et al, 2016).

صادقی نیا و حاجیان (۱۳۹۶) مقاله «تحلیل اثربخشی فعالیت‌های فرهنگی (مطالعه موردی: سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری مشهد)» نتیجه نشان داده است که از مجموع کل اهداف اساسنامه‌ای سازمان مورد بررسی تنها ۷۱ درصد در ۱۲ پژوهشی که فراتحلیل بر روی آنها انجام شد، مورد سنجش قرار گرفته و فعالیت‌های این سازمان در بازه زمانی مورد نظر تنها به ۵۳ درصد از اهداف سنجش شده دست یافته است. همچنین کارامدی روش فراتحلیل در سنجش اثربخشی فعالیت‌های متنوع یک سازمان دارای اهداف متعدد به شرط وجود پژوهش‌های کافی و دقیق برای سنجش هریک از اهداف و اثربخشی فعالیت‌های همسان مورد تأیید قرار گرفت (Sadeghinia & Hajian, 2017).

میر و همکاران (۱۳۹۸) مقاله «نقش مدیریت اطلاعات فرهنگی در مدیریت شهری (مطالعه موردی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران)» نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که مدیریت اطلاعات فرهنگی در تمام ابعاد مورد بررسی در سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران اثرگذار است ($P < 0/05$) و پاسخ غالب به تمام گویه‌ها «زیاد» بوده است. سازماندهی و ذخیره اطلاعات با میانگین بعد ۶۷/۲ در بین سایر ابعاد دارای رتبه اول و بیشترین اثر در مدیریت سازمان مربوطه می‌باشد. همچنین، میانگین پاسخگویی به هر ۴ بعد برابر با ۴ (گزینه متوسط) می‌باشد. (Mir et al, 2019).

نوروزوندیان (۱۳۹۹) در پایان‌نامه خود با عنوان «بررسی رابطه برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی سازمان فرهنگی-هنری شهرداری تهران با فرهنگ شهروندی تهرانی» نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات نشان می‌دهد که بین برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی سازمان با فرهنگ شهروندی شهروندان تهرانی رابطه وجود دارد. (Noruzvandian, 2020)

افشار (۱۴۰۳) در مقاله خود با عنوان «نقش شهرداری‌ها در مدیریت و پیشبرد فرهنگی» نتایج نشان می‌دهد شهرداری‌ها مهمترین نهاد خدمتگزاری به مردم می‌باشند. نوسازی و زیباسازی یکی از اهداف عمده طرح‌های توسعه شهری است و برداشت هر فردی از هویت یک جامعه پیش از آشنایی با فرهنگ آن شیوه معماری و شهرسازی و دیگر پدیده‌هایی که از طریق بصری می‌تواند متجلی گردد، می‌باشد. (Afshar, 2024).

سلیمانی و همکاران (۱۴۰۳) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی تاثیر فعالیت‌های فرهنگی شهرداری بر افزایش مشارکت مردمی» نتیجه این تحقیق نشان می‌دهد که فعالیت‌های فرهنگی شهرداری‌ها به طور مستقیم و غیرمستقیم موجب افزایش احساس مسئولیت اجتماعی و مشارکت در امور شهری می‌شود. همچنین با شناسایی چالش‌های موجود، راهکارهای عملی و نوآورانه برای بهبود وضعیت مشارکت مردمی در برنامه‌های فرهنگی پیشنهاد می‌شود. (Soleimani et al, 2024)

آقاجانی جزئی و اسماعیلی (۱۴۰۳) در مقاله‌ای با عنوان «تحلیل سیاست‌های فرهنگی و اجتماعی شهرداری‌ها و تاثیر آن بر بهبود کیفیت زندگی شهری» نتایج نشان می‌دهد که سیاست‌های فرهنگی و اجتماعی شهرداری‌ها می‌توانند از طریق تقویت مشارکت اجتماعی، کاهش نابرابری‌ها، و بهبود هویت فرهنگی به ارتقای کیفیت زندگی شهری کمک کنند. این پژوهش پیشنهاداتی عملی برای بهبود سیاست‌های شهرداری‌ها ارائه می‌دهد، از جمله توسعه پلتفرم‌های مشارکتی، استفاده از فناوری‌های هوشمند، و تقویت همکاری بین بخشی. همچنین، پژوهش‌های آینده برای تحلیل تطبیقی و طراحی شاخص‌های بومی کیفیت زندگی شهری پیشنهاد شده‌اند. (Agajani Jazi & Esmaili, 2024)

کوپر (۲۰۱۴) در مقدمه کتاب خود نقش و تاثیر عوامل موثر بر فرهنگ شهروندی را مورد توجه قرار می دهد و بر اساس مطالعات پیشین استدلال می کند که عوامل مسئولیت پذیری، مشارکت، حقوق شهروندی، حق انتخاب از مهمترین عوامل هستند که بر فرهنگ شهروندی تأثیر می گذارند (Cooper, 2014).

کارتر (۲۰۱۵) در پژوهش خود به دنبال بررسی عوامل موثر بر کاهش و یا افزایش فرهنگ شهروندی می باشد که نتایج تحلیلی توصیفی وی نشان داد، سطح تحصیلات، همسطحی اجتماعی و اقتصادی، مشارکت و مسئولیت پذیری از جمله عوامل هستند که بر ارتقاء و گسترش فرهنگ شهروندی تاثیر مثبت دارد و سن نیز یک تاثیر منفی بر فرهنگ شهروندی داشته است. (Carter, 2015). گراماتیکی (۲۰۱۹) در مقاله «سیاست های فرهنگی هدایت شده توسط مقامات محلی به عنوان عاملی در توسعه محلی، نمونه شهرداری زانتی-یونان» نتایج حاکی از آن است که روند دستیابی به توسعه فرهنگی در زانتی بسیار جالب است، زیرا برای کل تصویر فرهنگی یونانی اساسی است. عنصر منطقه ای منطقه را نیز می توان ملی تشخیص داد. در نتیجه، توسعه فرهنگی محلی جزء ضروری توسعه ملی می شود. این مطالعه می تواند یک فرآیند بارور و سازنده در مورد نقش سیاست فرهنگی محلی در دستیابی به توسعه اجتماعی و اقتصادی بیشتر را آغاز کند. موضوعات مطرح شده توسط تحقیق به تحقیقات علمی و گفتگو کمک می کند و نقش شهرداری ها را به عنوان دارایی های فرهنگی فعال با هویت های فرهنگی متمایز در زمینه اروپای مناطق برجسته می کند (Grammatiki, 2019).

کامپینگنا و همکاران (۲۰۲۰) در مقاله «آیا فرهنگ می تواند شهر بهتری بسازد؟ بررسی رابطه بین مشارکت فرهنگی و مدنی در ایتالیا» نتایج تأیید می کند که مشارکت در فعالیت های هنری و فرهنگی با مشارکت در زندگی مدنی همبستگی بالایی دارد. به ویژه شایان ذکر است که در سطوح بالاتر مشارکت مدنی، مشارکت فرهنگی تأثیر مثبت و قوی بر مشارکت مدنی افراد دارای سطح تحصیلات پایین دارد. (Campagna et al, 2020).

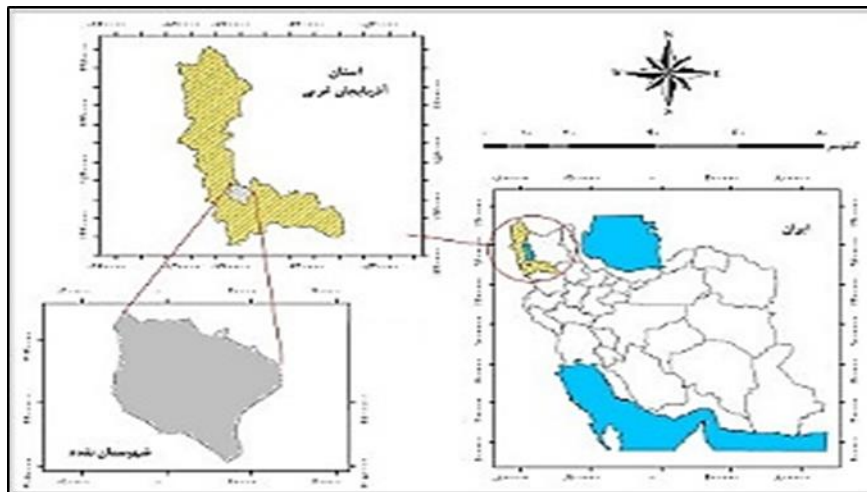
فرولوو و همکاران (۲۰۲۰) در مقاله «فعالیت های شهرداری در توسعه گردشگری فرهنگی و آموزشی: مشکلات، منابع و فرصت های جدید» نویسندگان این نتیجه را اثبات می کنند که مقامات محلی بیشترین پتانسیل را برای شکل گیری محصولات گردشگری رقابتی و متمایز دارند که مطابق با انتظارات گروه های اجتماعی مختلف است. با این حال، در مرحله کنونی توسعه جامعه روسیه، اثربخشی مقامات محلی توسط تعدادی از ناکارآمدی ها محدود شده است: ناامنی مالی بودجه های محلی، رشد بدهی شهرداری، جهت گیری به سمت فروش اموال شهرداری، منابع انسانی ناکافی، بیش از حد. کنترل توسط مقامات فدرال و منطقه ای. در شرایط فعلی است. (Frolova, 2020).

گتزنر (۲۰۲۱) مقاله «عوامل اجتماعی-اقتصادی و فضایی تعیین کننده هزینه های فرهنگی شهرداری» نتایج برآوردها یک وابستگی فضایی نسبتاً کوچک اما با این وجود قابل توجه هزینه های فرهنگی را استنباط می کند. افزایش ۱۰ درصدی هزینه های فرهنگی در مناطق همسایه منجر به افزایش ۰/۶ تا ۱/۵ درصدی در شهرداری نماینده می شود. در مقایسه با اثرات فضایی، اندازه شهرداری پیش بینی کننده مهم تری برای هزینه های فرهنگی شهرداری است. شهرهای بزرگتر با استفاده از صرفه جویی در مقیاس و تراکم، کالاها و خدمات فرهنگی بسیاری را به مناطق اطراف ارائه می کنند. می توان نتیجه گرفت که شهرداری ها به ویژه در مناطق روستایی باید تلاش خود را برای همکاری در جهت ارتقای کارایی هزینه های فرهنگی افزایش دهد (Getzner, 2021).

محدوده مورد مطالعه

استان آذربایجان غربی از لحاظ موقعیت ریاضی بین ۳۵ درجه و ۵۸ دقیقه تا ۳۹ درجه و ۴۶ دقیقه عرض شمالی و ۴۴ درجه و ۳ دقیقه تا ۴۷ درجه و ۲۳ دقیقه طول شرقی قرار گرفته است (Ebrahimzadeh & Kashefidoost, 2018). استان آذربایجان غربی یکی از ۳۱ استان ایران است که در شمال غربی ایران قرار گرفته و مرکز آن شهر ارومیه است. مساحت استان برابر با ۳۷/۰۵۹ کیلومتر مربع بوده است (Qaderi and Rasouli, 2023).

این استان از شمال و شمال شرق با جمهوری آذربایجان و ارمنستان و کشورهای ترکیه و عراق در غرب، استان های زنجان و آذربایجان شرقی در جنوب شرق و شرق و استان کردستان در جنوب واقع شده است (Aftab & Hoshmand, 2018). شهر نقده، مرکز شهرستان نقده در عرض ۵۷ درجه و ۳۶ دقیقه طول شمالی و ۲۲ درجه و ۴۵ دقیقه طول شرقی نسبت به گرینویچ واقع شده است (Paknahad, 2019). نقده از شمال دریاچه ارومیه و شهرستان ارومیه منتهی می شود. در غرب به شهرستان اشنویه منتهی می گردد. و از جنوب به شهرستان پیرانشهر منتهی می گردد و نهایتاً از شرق به شهرستانهای مهاباد و میاندوآب منتهی می شود (شکل ۲). (Consulting Architect and Urban Planner Engineers of Armanshahr, 2015).

شکل ۱. موقعیت استان آذربایجان غربی در ایران و موقعیت شهرستان نقده در استان منبع: نگارندگان.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر بر مبنای شیوه توصیفی- تحلیلی به انجام رسیده است. برای گردآوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات از دو مرحله استفاده شده است. مرحله اول گردآوری اطلاعات و داده های مورد نیاز با استفاده از مطالعات و اسناد کتابخانه ای معتبر و مرحله دوم استفاده از پرسشنامه که توسط پژوهشگر تدوین شده است جامعه آماری جمعیت شهر نقده ۸۱۵۹۸ نفر و حجم نمونه براساس فرمول کوکران ۳۸۲ نفر است. جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزارهای Excel و SPSS انجام گرفته است که برای توصیف و تحلیل آن ها از جدول های فراوانی و فنون آماری آزمون T استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

اقدامات فرهنگی شهرداری نقده

-مواکب اربعین

در ایام اربعین حسینی آماده سازی مواکب حسینی برای پذیرایی و اسکان زائرین اربعین حسینی با همت معاونت فرهنگی شهرداری شهر نقده برگزار می شود.

شکل ۲. آماده سازی مواكب حسینی (منبع: نگارندگان، ۱۴۰۲)

طرح همیار پاکبان

این طرح با شروع ماه محرم برای اولین بار در سطح این شهر و با هدف فرهنگ‌سازی در جامعه و پاکسازی ظروف باقیمانده نذورات در این ایام و روزهای تاسوعا و عاشورا در قالب همیار پاکبان آغاز شد. این همیاران، پاکبانان زحمتکش را در پاکسازی ظروف نذری رها شده در حاشیه خیابان‌ها و محل‌های پخش نذری یاری خواهند کرد با این اقدام تلاش می‌شود تا سیمای شهری را از ظروف یکبار مصرف پلاستیکی پاک کرده و زمینه مشارکت مردم را در نریختن زباله به روی زمین، معابر، گذرگاه‌ها و خیابان‌ها فراهم شود.

شکل ۳. طرح همیار پاکبان (نگارندگان، ۱۴۰۲)

همایش پیاده روی خانوادگی

در این همایش که با استقبال خانواده های نقده ای در تفرجگاه یئندی گوز این شهرستان برگزار شد، علاوه بر مسئولان، ورزشکاران و نیروهای نظامی و انتظامی حضور داشتند. حضور کودکان و نوجوانان به همراه والدین و حرکت دسته جمعی اعضای خانواده از ویژگی های همایش پیاده روی بود. در پایان همایش پیاده روی جوایزی به قید قرعه بین حاضران توزیع شد.

شکل ۴. همایش پیاده روی خانوادگی (نگارندگان، ۱۴۰۲)

برگزاری نمایشگاه کتاب

در این نمایشگاه کتاب هایی از انتشارات مختلف با موضوعات تاریخی، دینی، فلسفی، پزشکی، ادبی، اجتماعی، فرهنگی و کودکان است که با هماهنگی و تمهیدات اعمال شده با تخفیف ویژه در اختیار علاقمندان قرار گرفته است. هدف از برگزاری این نمایشگاه ترویج و توسعه فرهنگ مطالعه، توسعه و تعمیق فرهنگ کتابخوانی و جذب کتاب‌های تازه و مربوط به سال‌های اخیر است چراکه مردم امروز بیشتر به دنبال خواندن کتاب‌های تازه، تخصصی و مفید هستند بنابراین تلاش شده است که این نمایشگاه در سطح کیفی خوبی برگزار شود.

شکل ۵. برگزاری نمایشگاه کتاب (نگارندگان، ۱۴۰۲)

ایستگاه های فرهنگی عید غدیر خم

شهرنقده در عید بزرگ اسلامی؛ عید غدیر خم با ایجاد موبک های پذیرایی از مردم، راهپیمایی غدیر و برگزاری جشن های متعدد غرق در شادی بود.

شکل ۶. ایستگاه های فرهنگی عید غدیر خم (نگارندگان، ۱۴۰۲)

با توجه به این که نوع تحقیق، توصیفی-تحلیلی است به این منظور از پرسشنامه استفاده شد. تعداد نمونه لا استفاده از فرمول کوکران محاسبه و ۳۸۲ نفر به روش تصادفی مورد پرسشگری قرار گرفتند پایایی تحقیق با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۷۲ به دست آمد که نشان دهنده مناسب بودن پرسش ها برای دستیابی به اهداف و پرداختن به مساله تحقیق می باشد. برای پاسخ به مساله تحقیق دو گروه سوال در دو محور برگزاری دوره های فرهنگی و ایجاد زیرساخت های فرهنگی مد نظر قرار گرفت که برای سنجش تأثیرگذاری دوره های فرهنگی و آموزشی تعداد ۱۲ گویه و برای سنجش تأثیرگذاری ایجاد و بهبود فضاهای فرهنگی، تعداد ۱۰ گویه انتخاب گردید که گویه ها در جداول ۲ و ۳ مشخص گردیده اند.

یافته های توصیفی

از مجموع ۳۸۲ نفر پاسخ دهنده به سؤالات پرسشنامه ۱۴ درصد گره سنی (۲۵-۲۰) سال، ۱۹ درصد گروه سنی (۳۵-۲۶) سال، ۳۸ درصد در رده سنی (۴۵-۳۶) سال، ۱۳ درصد در رده (۵۵-۴۶) سال و ۱۶ درصد نیز در رده سنی ۵۵ سال و بیشتر قرار داشتند. از کل نمونه تحقیق تعداد ۲۷۴ نفر یا ۷۲ درصد را جنس مذکر، ۱۰۸ نفر یا ۲۱ درصد را جنس مونث تشکیل می دهند. از مجموع پاسخ دهندگان به پرسشنامه، ۲۱ درصد دارای تحصیلات دیپلم، ۲۱ درصد فوق دیپلم، ۲۶ درصد لیسانس، ۲۳ درصد فوق لیسانس و ۹ درصد دکتری بودند. از نظر وضعیت مدت اقامت در محدوده مورد مطالعه بدینگونه است که مدت اقامت کمتر از ۵ سال با فراوانی ۵۱ نفر (۱۴ درصد)، مدت اقامت ۵ تا ۱۰ سال با فراوانی ۵۹ نفر (۱۵ درصد)، مدت اقامت ۱۰ تا ۱۵ سال با فراوانی ۶۸ نفر (۱۸ درصد) مدت اقامت ۱۵ تا ۲۰ سال با فراوانی ۱۱۳ نفر (۲۹ درصد) و اقامت بالای ۲۰ سال ۹۱ نفر (۲۴ درصد) است.

جدول ۱. یافته های توصیفی جامعه آماری

جنسیت	فراوانی	سن	فراوانی	تحصیلات	فراوانی	مدت اقامت	فراوانی
زن	۷۲	۲۰-۲۵	۱۴	دیپلم	۲۱	کمتر از ۵ سال	۱۴
مرد	۲۱	۲۶-۳۵	۱۹	فوق دیپلم	۲۱	۵-۱۰ سال	۱۵
		۳۶-۴۵	۳۸	لیسانس	۲۶	۱۰-۱۵ سال	۱۸
		۴۶-۵۵	۱۳	فوق لیسانس	۲۳	۱۵-۲۰ سال	۲۹
		بالتر از ۵۵	۱۶	دکتری	۹	بالتر از ۲۰ سال	۲۴
جمع	۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰

منبع: نگارندگان

یافته های تحلیلی

برای بررسی شاخص تأثیرگذاری برگزاری دوره های فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی از ۱۲ گویه استفاده شد که چگونگی توزیع نسبی پاسخگویی به گویه ها در جدول (۲) آمده است. میانگین کل شاخص ها برابر ۴/۳۵ می باشد. این میانگین در بازه ۱ تا ۵ تعریف شده است. با توجه به این جدول ملاحظه می شود میانگین شاخص ها از لحاظ رتبه از وضعیت مناسبی برخوردار می باشد. بالاترین میانگین مربوط به گویه شماره (۸) تأثیر برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت برای اقشار مختلف شهروندان با میانگین ۴/۶۰، گویه برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های تقویت تعامل و همکاری با شهرداری در جهت تحقق برنامه های شهرداری و شورای شهر با میانگین ۴/۴۵ و گویه تأثیر دوره های آموزشی در حوزه های نگهداری از اموال عمومی با میانگین ۴/۴۴ است. که تأثیر بیشتری نسبت به سایر گویه ها داشته اند.

جدول ۲. تأثیرگذاری برگزاری دوره های فرهنگی بر توسعه و ارتقاء فرهنگ عمومی

ردیف	گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	میانگین
۱	برگزاری جشن های آموزشی	۰	۰	۲۴	۱۵۱	۲۰۷	۴/۲۷
۲	برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های قانون گرای	۰	۰	۴۴	۱۲۱	۲۱۷	۴/۲۱
۳	برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های همسایه داری	۰	۰	۳۶	۱۲۹	۲۲۰	۴/۲۳
۴	برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های حمل و نقل و ترافیک	۰	۰	۲۵	۱۳۰	۲۲۷	۴/۳۵
۵	برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های محیط زیست	۰	۰	۱۱	۱۴۴	۲۲۷	۴/۳۷
۶	برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های آپارتمان نشینی	۰	۰	۲۵	۱۴۴	۲۱۳	۴/۳۰
۷	برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های نگهداری از اموال عمومی	۰	۰	۲۵	۹۷	۲۶۰	۴/۴۴
۸	برگزاری دوره های آموزشی برای اقشار مختلف شهروندان	۰	۰	۴	۹۴	۲۸۴	۴/۶
۹	برگزاری دوره های آموزشی در حوزه های تقویت تعامل و همکاری با شهرداری در جهت تحقق برنامه های شهرداری و شورای شهر	۰	۰	۴	۱۳۷	۲۴۱	۴/۴۵
۱۰	برگزاری دوره های آموزشی در حوزه برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی با حضور دانشگاهیان(اساتید و دانشجویان)	۰	۰	۱۸	۱۱۷	۲۴۰	۴/۳۲
۱۱	برنامه ریزی و هماهنگی دیدار اعضای محترم شورای اسلامی شهر و شهردار محترم	۰	۰	۱۸	۱۰۸	۲۵۶	۴/۴
۱۲	احیای برنامه های فرهنگ بومی و بازی های محلی شهر و برگزاری جشنواره بازی های بومی محله ای شهر	۰	۰	۱۸	۱۰۱	۲۶۳	۴/۴۲
میانگین کل							۴/۳۶

منبع: نگارندگان

برای بررسی شاخص تأثیرگذاری احداث و بهبود فضاهای فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی از ۱۰ گویه استفاده شد که چگونگی توزیع نسبی پاسخگویی به گویه ها در جدول (۳) آمده است. میانگین کل شاخص‌ها برابر ۴/۵۰ می باشد. این میانگین در بازه ۱ تا ۵ تعریف شده است. با توجه به این جدول ملاحظه می شود میانگین شاخص‌ها از لحاظ رتبه از وضعیت مناسبی برخوردار می باشد. بالاترین میانگین مربوط به تأثیر احداث سرای محله با میانگین ۴/۶۶، تأثیر احداث فرهنگسرا با میانگین ۴/۶ و تأثیر احداث کتابخانه عمومی با میانگین ۴/۵۷ است که نشان دهنده تأثیر بیشتر این گویه‌ها بر ارتقاء فرهنگ عمومی است.

جدول ۳. شاخص تأثیرگذاری احداث و بهبود فضاهای فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی

ردیف	گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	میانگین
۱	احداث و بهبود کتابخانه عمومی	۰	۰	۸	۱۱۵	۲۵۶	۴/۵۷
۲	احداث و بهبود فرهنگسرا	۰	۰	۰	۹۵	۲۸۴	۴/۶۰
۳	تأثیر احداث و بهبود سرای محله	۰	۰	۰	۱۲۴	۲۵۵	۴/۶۶
۴	احداث و بهبودخانه تئاتر	۰	۰	۱	۱۰۱	۲۷۷	۴/۵۵
۵	احداث و بهبود سینما	۰	۰	۱۵	۱۰۳	۲۶۱	۴/۴۷
۶	احداث و بهبود خانه موسیقی	۰	۰	۰	۱۱۰	۲۶۹	۴/۵۰
۷	احداث و بهبود موزه تاریخی	۰	۰	۱۵	۱۰۱	۲۶۳	۴/۴۲
۸	احداث و بهبود نمایشگاه دائمی بومی محلی(مردم شناسی)	۰	۰	۰	۱۰۵	۲۷۷	۴/۵۶
۹	احداث و بهبود نمایشگاه عکس	۰	۰	۲۲	۱۰۳	۲۵۴	۴/۳۷
۱۰	احداث و بهبود نمایشگاه خطاطی	۰	۰	۰	۱۴۹	۲۳۳	۴/۳۴
میانگین کل							۴/۵۰

برای سنجش تأثیرگذاری برگزاری دوره های فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی از آزمون T-test تک نمونه ای استفاده شده است، بدین ترتیب که حد متوسط شاخص ها جهت محاسبه و ارزیابی سطح ارتقا فرهنگ عمومی عدد سه در نظر گرفته شده و از مقادیر حد بالا و حد پایین استفاده شده که اگر هر دو حد بالا و پایین مثبت باشد، میانگین از مقدار مشاهده شده بزرگ تر است و اگر هر دو حد بالا و پایین منفی باشد، میانگین از مقدار مشاهده شده کمتر خواهد بود. در آزمون T-test تک نمونه ای فرض صفر نشان از برابری پایداری با عدد ۳ (حد متوسط کیفیت) می باشد.

جدول ۴. نتایج آزمون T تأثیرگذاری برگزاری دوره های فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی

شاخص	حد متوسط کیفیت = ۳					فاصله اطمینان ۰/۹۵
	مقدار t	درجه آزادی (df)	سطح معنی داری (sig)	اختلاف میانگین	پایین ترین	
برگزاری دوره های فرهنگی	۱۳۹/۰۰۲	۱۱	۰/۰۰۰	۴/۳۶	۴/۲۹۴	۴/۴۳۲

منبع: نگارندگان

طبق جدول (۴) نتایج تحلیل T تأثیرگذاری برگزاری دوره های فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی آمده است. با توجه به داده های جدول فوق چون مقدار معناداری از $\alpha=0/05$ کوچکتر است، بنابراین فرض صفر رد می شود و اختلاف معناداری بین دو شاخص فوق وجود دارد. مقدار میانگین کل به دست آمده (۴/۳۶) بزرگتر از میانگین جامعه (۳) می باشد. بنابراین می توان گفت برگزاری دوره های فرهنگی می تواند بر ارتقا فرهنگ عمومی تأثیر مثبت داشته باشد. برای سنجش تأثیرگذاری ایجاد و بهبود فضاهای فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی از آزمون T استفاده شده است.

جدول ۵. نتایج آزمون T تأثیرگذاری ایجاد و بهبود فضاهای فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی

شاخص	حد متوسط کیفیت = ۳					فاصله اطمینان ۰/۹۵
	مقدار t	درجه آزادی (df)	سطح معنی داری (sig)	اختلاف میانگین	پایین ترین	
برگزاری دوره های فرهنگی	۱۳۷/۷۳۴	۹	۰/۰۰۰	۴/۵۱	۴/۴۳	۴/۵۸

منبع: نگارندگان.

طبق جدول (۵) نتایج تحلیل T تأثیرگذاری ایجاد و بهبود فضاهای فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی، آمده است. با توجه به داده های جدول فوق چون مقدار معناداری از $\alpha=0/05$ کوچکتر است، بنابراین فرض صفر رد می شود و اختلاف معناداری بین دو شاخص فوق وجود دارد. مقدار میانگین کل بدست آمده (۴/۵) بزرگتر از میانگین جامعه (۳) می باشد. بنابراین می توان گفت برگزاری دوره های فرهنگی می تواند بر ارتقا فرهنگ عمومی تأثیر مثبت داشته باشد.

نتیجه گیری و پیشنهادها

فعالیت های فرهنگی و اجتماعی در عرصه ارتقای فرهنگ شهروندی زیر بنای اصلی توسعه شهری است. رسالت اصلی حوزه فرهنگی و اجتماعی شهرداری ارتقای فرهنگ شهروندی، توجه به سلامت اجتماعی، ایجاد نشاط و امید به زندگی برای شهروندان و احیای فرهنگ شهر است. در این بین شهرداری به عنوان مهمترین رکن مدیریت شهری، علاوه بر تأمین خدمات و زیرساخت های شهری، در حوزه فرهنگی و ارتقای فرهنگ عمومی و شهروندی وظایف مهمی بر عهده دارد بالاخص اکنون که با گسترش شهرها و رشد جمعیت شهری، فرهنگ و جایگاه آن بسیار مورد توجه قرار می گیرد. این پژوهش با هدف ارزیابی نقش فعالیت های فرهنگی

شهرداری ها بر ارتقاء فرهنگ عمومی (مطالعه موردی شهر نقده) انجام شد. برای بررسی شاخص تأثیرگذاری برگزاری دوره های فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی از ۱۲ گویه استفاده شد که میانگین کل شاخص ها برابر ۴/۳۵ می باشد. بالاترین میانگین مربوط به تأثیر برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت برای اقشار مختلف شهروندان با میانگین ۴/۶۰ است. که تأثیر بیشتری نسبت به سایر گویه ها داشته است. برای بررسی شاخص تأثیرگذاری احداث و بهبود فضاهای فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی از ۱۰ گویه استفاده شد که میانگین کل شاخص ها برابر ۴/۵۰ می باشد. بالاترین میانگین مربوط به تأثیر احداث سرای محله با میانگین ۴/۶۶، تأثیر احداث فرهنگسرا با میانگین ۴/۶ می باشد. برای سنجش تأثیرگذاری برگزاری دوره های فرهنگی و تأثیرگذاری ایجاد و بهبود فضاهای فرهنگی بر ارتقاء فرهنگ عمومی از آزمون T-test استفاده شده که مقدار میانگین کل بدست آمده در هر دو مورد بزرگتر از میانگین ۳ بوده و برگزاری دوره های فرهنگی ایجاد و بهبود فضاهای فرهنگی می تواند بر ارتقا فرهنگ عمومی تأثیر مثبت داشته باشد. در شهر نقده به عنوان شهری کوچک اندام علی رغم قرار گرفتن در مسیر زیارتی اربعین، وجود آثار تاریخی و باستانی از جمله تپه حسنلو، اسطوره ها و دلاور مردان هر دو قوم کرد و ترک، طبیعتی بسیار زیبا و قطب محصولات کشاورزی، و موقعیت مناسب شهری، فعالیت های فرهنگی جزو فعالیت های نو پا در حوزه مسایل شهری است و لزوم فعالیت در این حوزه بیشتر حس می شود. به طوری که بر اساس پرسشنامه ها کمبود بسیاری از فضاهای فرهنگی ملموس است. نتایج تحقیق با پژوهش های قبلی از جمله نوروزوندیان (۱۳۹۹) و افشار (۱۴۰۳)، کوپر (۲۰۱۴)، گتزنر (۲۰۲۲) و سایر پژوهش ها همسو بوده و در تمامی پژوهش ها نقش دوره های فرهنگی و ایجاد فضاهای فرهنگی تأثیر مثبتی بر ارتقا سطح فرهنگ جوامع داشته است و یا به نوعی نتایج حاصله منجر به بهبود کیفیت زندگی و انسجام اجتماعی شده است. پیشنهادات زیر می تواند نقش سازنده ای در بعد فرهنگی شهر نقده داشته باشد:

- ✓ احداث یا بهبود فضاهای فرهنگی بر اساس نیازسنجی و تحقیقات انجام شده،
- ✓ احداث کتابخانه و سرای محله و فرهنگسرا در نقاط مختلف شهر
- ✓ تجهیز فضاهای موجود در شهر به طوری که این فضاها مجهز، پویا و دارای برنامه های فرهنگی متنوع و جذاب باشند تا بتوانند به عنوان پایگاهی برای ارتقای فرهنگ عمومی عمل کنند.
- ✓ تشویق مردم به استفاده از فضاها و تشویق و استفاده از آن با برنامه ریزی دقیق
- ✓ تولید محتواهای آموزشی از جمله مجموعه کلیپ، موشن، اینفوگرافی، پوستر و تیزر با موضوع مربوطه با هدف نشان دادن اهمیت همسایه داری در فرهنگ آپارتمان نشینی و انتشار آن در فضای مجازی.
- ✓ احیای برنامه های فرهنگ بومی و بازیهای محلی شهر و برگزاری جشنواره بازی های بومی محله ای شهر

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت نموده اند و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

مشارکت نویسندگان

مشارکت نویسندگان در مقاله به شکل توضیح داده شده از سوی مجله، مورد تأیید نویسندگان این مقاله است.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی

مقاله حاضر فاقد حمایت مالی است.

سپاسگزاری

از کلیه کسانی که در مراحل مختلف نوشتن این مقاله با نظرات خود ما را یاری دادند، سپاسگزاری می کنیم.

References

- Afshar, S. (1403). The Role of Municipalities in Cultural Management and Advancement, *20th National Conference on Economics, Management and Accounting, Shirvan*. <https://civilica.com/doc/2124666> [In Persian].
- Aftab, A. and Houshmand, A. (2018). Developing defense-security strategies in the border areas of West Azerbaijan Province with a land use planning approach, *Rahborde Defae Journal*, 16(3), 153-187. https://ds.sndu.ac.ir/article_399.html[In Persian].
- Aghajani Jezi, A. and Esmaeili, R. (2024). Analysis of cultural and social policies of municipalities and its impact on improving the quality of urban life, *7th International Conference on Civil Engineering, Architecture, Urban Planning with the Approach of Urban Infrastructure Development*. <https://civilica.com/doc/2179692> [In Persian].
- Almal, F. (2001). Considerations on Public Culture and Its Reform, Collection of Articles on Society and Culture, Tehran: Aron Publishing, Volume 1 [In Persian].
- Campagna, D., Caperna, G. & Montalto, V. Does Culture Make a Better Citizen? Exploring the Relationship between Cultural and Civic Participation in Italy. *Soc Indic Res* 149, 657–686. <https://doi.org/10.1007/s11205-020-02265-3>
- Carter, C. C. (2015). *Standards and Guidelines that Influence Conflict and Peace Education*. In book: *The Contested Role of Education in Conflict and Fragility* (pp.187-201), Chapter: Standards and Guidelines that Influence Conflict and Peace Education, Publisher: Sense Editors: Z. Gross and L. Davies, DOI: [10.1007/978-94-6300-010-9_10](https://doi.org/10.1007/978-94-6300-010-9_10)
- Consulting Architect and Urban Planner Engineers of Armanshahr. (2015). *Development and Development Plan of the City of Naqadeh*. General Directorate of Roads and Urban Development of West Azerbaijan Province, Ministry of Roads and Urban Development, Volume 1 [In Persian].
- Cooper, D. D. (2014). *Learning in the Plural: Essays on the Humanities and Public Life*. East Lansing, Michigan : Michigan State, <https://ccu.marmot.org/EbraryCCU/EBC3338344>
- Desiree, C., Giulio C., Valentina, M. (2020). Exploring the Relationship between Cultural and Civic Participation in Italy, *Social Indicators Research: An International and Interdisciplinary Journal for Quality-of-Life Measurement*, Springer, vol. 149(2), 657-686, DOI: [10.1007/s11205-020-02265-3](https://doi.org/10.1007/s11205-020-02265-3)
- Düring. (2008). *Cultural Studies*, translated by Humaira Moshirzadeh, *Tehran: Aindeh Poyan Cultural Institute*. [In Persian].
- Ebrahimzadeh, A. and Kashfi Doost, D. (2018). Regional Sustainability Assessment with a Green Economy Approach Case Study; West Azerbaijan Province Counties, *Geography and Regional Urban Planning*, 8(27), 1-18. doi: [10.22111/gajj.2018.3911](https://doi.org/10.22111/gajj.2018.3911) [In Persian].
- Ebrahimi Boozani, M., Mokhtari Malekabadi, R. and Hamidi, F. (2022). An Analysis on Improving the Quality of Urban Public Spaces with the Creative City Approach (Case Study: Lar City). *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 2(4), 138-155. https://www.srds.ir/article_146345.html?lang=en[In Persian].
- Elena, F. Olga, R. Tatyana, R. (2020). Activities of Municipal Authorities in the Development of Cultural and Educational Tourism: Problems, Resources and New Opportunities, Public administration issues, Higher School of Economics, issue 3, pages 210-228. <https://ideas.repec.org/a/nos/vgmu00/2020i3p210-228.html>
- Faraji Darabkhani, M. and Moradi, H. (2021). Analyzing the Role of Arbaeen Religious Tourism in the Sustainable Development of Transit-border Cities (Case Study: Mehran City). *Journal*

- of *Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 2(2), 1-24. https://www.srds.ir/article_134479.html?lang=en[In Persian].
- Frolova, E., Rogach, O., Ryabova, T. (2020). Activities of Municipal Authorities in The Development of Cultural and Educational Tourism: Problems, Resources and New Opportunities, *Public administration issues*, Higher School of Economics, issue 3, pages 210-228.
- Gaderi, R. and Rasouli, M. (2023). Explaining the competitiveness of West Azerbaijan province with a foresight approach, *Journal of Geography and Development*, (21)70, 149- 122 [doi:10.22111/GDIJ.2023.7424](https://doi.org/10.22111/GDIJ.2023.7424). [In Persian].
- Gaderi, S. Imani Jajarami, H. Golchin, M. and Bayat, M. (2021). A reflection on the forms of cultural policy-making in urban management, case study: Tehran Urban Management (2017-1989), *Local Development (Rural-Urban)*, 13(2), 371-396. [Doi: 10.22059/jrd.2021.334135.668690](https://doi.org/10.22059/jrd.2021.334135.668690)[In Persian].
- Getzner, M. (2021). Socio-economic and spatial determinants of municipal cultural spending, *Journal of Cultural Economics*, Volume 46, pages 699–722
- Ghirard, A. (1993). *Cultural Development*, translated by: Abdolmajid Zarrin Ghalam, *Tehran: Center for Fundamental Research of the Ministry of Culture and Islamic Guidance*. [In Persian].
- Grammatiki (Emmy), P. (2019). Cultural Policies Driven by Local Authorities as A Factor in Local Development—The Example of the Municipality of Xanthi-Greece, *Heritage* 2019, 2 (3), 2625-2639; <https://doi.org/10.3390/heritage2030161>
- Haji Mohammad Hossein, F. and Azizabadi Farahani, F. (2014). The role of the cultural and artistic activities of the Tehran Municipality in the development of citizenship culture (case study: citizens of Tehran's 15th district), *Quarterly Journal of Urban Management Studies*, (17)6,17-1. <https://sanad.iau.ir/fa/Article/824450>[In Persian].
- Hemmati, R. and Ahmadi, V. (2014). Sociological Analysis of the Status of Citizenship Culture and Its Explanatory Factors (Case Study: Evan City), *Welfare and Social Development Planning*, 5(18), 139-183. [doi: 10.22054/qjsd.2014.383](https://doi.org/10.22054/qjsd.2014.383)[In Persian].
- Marsousi, N. (2004). Development and Social Justice of Tehran City. *Sustainable Growth and Development Research (Economic Research)*, 4(14), 19-32 <https://sid.ir/paper/86388/fa> [In Persian].
- Getzner, M..(2022). Socio-economic and spatial determinants of Municipal cultural spending, *Journal of Cultural Economics*, volume 46, 699–722, <https://link.springer.com/article/10.1007/s10824-021-09435-2>
- Mir Fakhreddini, T. Abolhasani, S. F. Behboodi Moghadam, H. (2015). Analysis of spatial inequalities in the distribution of urban services from the perspective of spatial justice, case study: Marivan City, *Journal of Geographical Space Planning*, 6(21), 91-102. https://gps.gu.ac.ir/article_41675.html[In Persian].
- Mir, S. M. Nikomaram, H. and Alipour, Sh. (2019). The Role of Cultural Information Management in Urban Management (Case Study: Tehran Municipality Cultural and Artistic Organization). *Journal of Urban Management Studies*, (11) 37, 80-71. <https://sanad.iau.ir/Journal/ums/Article/824723>[In Persian].
- Mir Gholami, M , Beyti, H and Seyfoori, M . (2023). Analyzing approaches to reviving lost urban spaces (case study: Mehranroud riverside space in Tabriz city). *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 4(2), 1-16. https://www.srds.ir/article_180736.html?lang=en[In Persian].

- Monfared, S. and Parizadi, T. (2021). Evaluation and analysis of the performance of Ilam Municipality based on citizen satisfaction. *Quarterly Journal of Sustainable Urban and Regional Development Studies*, 2(3), 103-119. https://www.srds.ir/article_142195.html[In Persian].
- Nazari,L and Kiani,M S . (2022). Urban environment-friendly behaviors in public cultural-sports spaces in the provinces of Iran. *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 2(4), 119-137. https://www.srds.ir/article_146919.html?lang=en[In Persian].
- Norouzvandian, M. (2020). *Investigating the Relationship between Cultural Programs and Activities of Tehran Municipality Cultural and Artistic Organization and Tehrani Citizenship Culture*, Master's Thesis in Social Communication Sciences, supervised by Dr. Ani Mirzakhani, Islamic Azad University, East Tehran Branch. [In Persian].
- Omidifar, S. and Khamseh, A. (2008). The Role of the Library in Cultural Development, *Electronic Journal of Library Science*, No. (6)1, 55-39 <http://www.nlai.ir/default.aspx?tabid=1438>[In Persian].
- Paknahad, Y. (2019). *Measuring Urban Ecological Segregation (Case Study: Naqadeh City)*, Master's Thesis in Geography and Urban Planning - Housing and Urban Regeneration Orientation, supervised by Dr. Mohammad Hassan Yazdani, University of Mohaghegh Ardabili[In Persian].
- Pirbabaei,M T and Bahaloo,F . (2023). Culture recreating the historical context with emphasis on attracting tourists (Case Study: Khaghani Street,Tabriz). *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 4(2), 52-73. https://www.srds.ir/article_183203.html?lang=en[In Persian].
- Rezaei Jabarabadi, N. (2023). Investigating the impact of urban design on citizens' behavior (case study: Modares Street, Kermanshah). *Quarterly Journal of Sustainable Urban and Regional Development Studies*, 4(3), 61-75. [DOR: 20.1001.1.27830764.1402.4.3.5.4](https://doi.org/10.1001.1.27830764.1402.4.3.5.4). [In Persian].
- Rostami,M and Rezaie Eshaghvandi,S . (2021). Analyzing the Creative City Indices Using Interpretive Structural Modeling (ISM) (Case Study: Kermanshah City). *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 2(2), 82-104. https://www.srds.ir/article_134560.html?lang=en[In Persian].
- Sadeghi Manesh, H. (2015). Determining the effectiveness of programs and activities carried out by the Cultural and Social Organization of Shiraz Municipality on the promotion and development of citizenship culture (Shiraz Municipality case study), Master's thesis, supervised by Dr. Mansour Amini Lari, Islamic Azad University, Marvdasht Branch [In Persian].
- Sadeghi Nia, A. and Hajian, A. (2017). Analyzing the effectiveness of cultural activities (Case study: Cultural and Recreational Organization of Mashhad Municipality)", *Social and Cultural Strategy*, 6(3), 31-56. [Dor: 20.1001.1.22517081.1396.6.3.2.8](https://doi.org/10.1001.1.22517081.1396.6.3.2.8)[In Persian].
- Safaei Pour, M. Hosseini, N. Qeysari, N. (2014). Measuring the relationship between citizens' satisfaction with the performance of the municipality and urban environmental sustainability indicators, Case study: Dezful city. *Quarterly Journal of Urban Ecology Research*, 6(11), 25-40. [Dor: 20.1001.1.25383930.1394.6.11.2.1](https://doi.org/10.1001.1.25383930.1394.6.11.2.1) [In Persian].
- Seydbeigi, S. Sarwar, R. Faraji Rad, A. (2018). The role of urban management in the development of urban culture and urbanization (case study: Ilam city), *Scientific and Research Quarterly Journal of New Attitudes in Human Geography*, (10)3, 304 -287. [dor: 20.1001.1.66972251.1397.10.3.17.9](https://doi.org/10.1001.1.66972251.1397.10.3.17.9)[In Persian].

- Soleimani, M. Mirghadr, A. Kiani, A. (2024). Investigating the impact of municipal cultural activities on increasing public participation, *Payashahr Monthly*, (6)67. <https://payashahr.ir/wp-content/uploads/2024/12> [In Persian].
- Statistics and Information Management of Shiraz Municipality. (2013). *Statistical Yearbook of Shiraz City*, Shiraz: Persian Gulf Press. [In Persian].
- Takreem, M. (2021). The Role of Public Relations in Cultural Development, *Second International Conference on New Ideas in Management, Economics, Accounting and Banking*. <https://civilica.com/doc/1479241> [In Persian].
- Talebi, A. (2001). *Major strategies in relation to public culture and public subcultures*, Collection of articles of society and culture, Tehran: Aron Publishing, Volume 1. [In Persian].
- Taylor, J. R., Flanagan, A. J., Cheney, G., & Seibold, D. R. (2001). Organizational communication research: Key moments, central concerns, and future challenges. *Communication yearbook*, 24, 99-138. DOI:[10.1080/23808985.2001.11678983](https://doi.org/10.1080/23808985.2001.11678983)